

Školenie odborného personálu LAA SR 2022

Vážení členovia LAA SR,

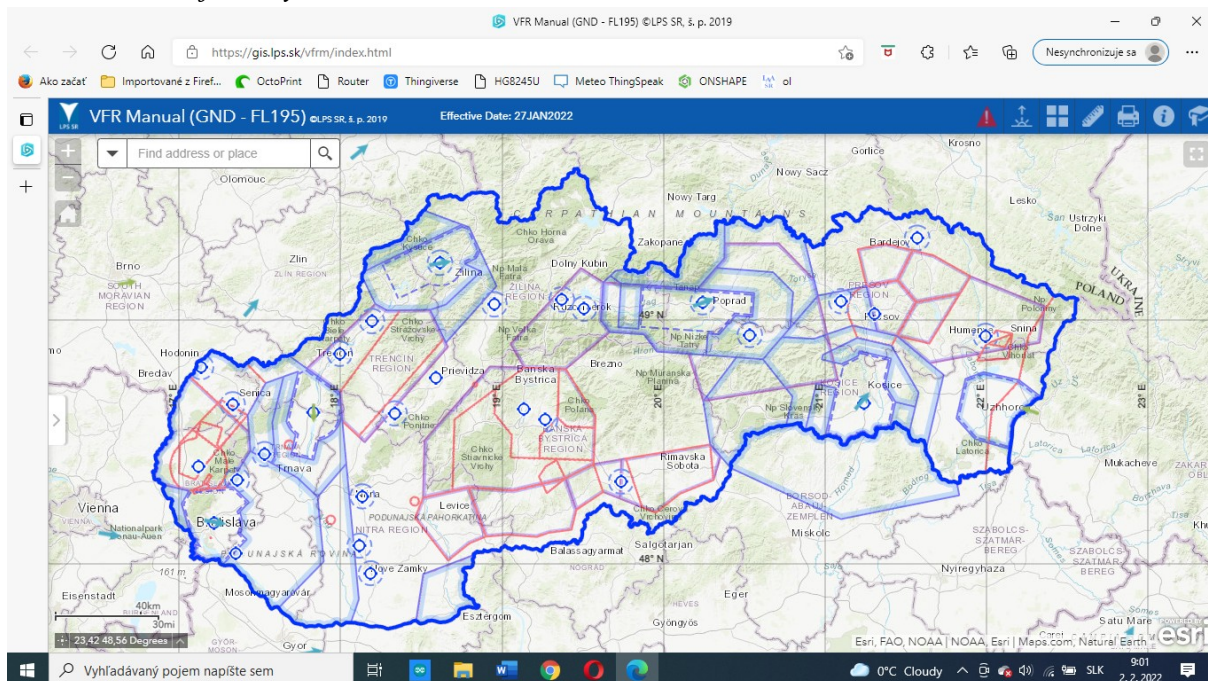
vzhľadom k aktuálnej situácii rozhodol Prezident LAA SR o vykonaní **povinného** školenia inštruktorov a inšpektorov elektronickou formou, ale pevne verím, že bude pre Vás užitočné a spoločne si rozoberieme, aké nastali zmeny v rozdelení vzdušného priestoru a zopakujeme si niektoré informácie, znalosti a pravidlá potrebné pre výcvik a lietanie na území SR. Dokument je určený najmä pre inštruktorov a inšpektorov, ale verím, že bude užitočný aj pre ostatných členov LAA SR. Oproti minulému roku budú k dispozícii aj video ohľadne rozdelenia vzdušného priestoru a upozornenie na skutočnosti, kde sa pri minuloročnom preskúšaní vyskytli chyby.

Vzdušný priestor SR

Ideálny spôsob, ako sa oboznámiť s národnými pravidlami, je na stránke Letových prevádzkových služieb (LPS). Niektoré produkty sú voľne dostupné aj bez prihlásenia, no odporúčam sa registrovať a prihlásiť sa.

Jednou z možností je otvoriť si VFR Manuál <https://gis.lps.sk/vfrm/index.html>

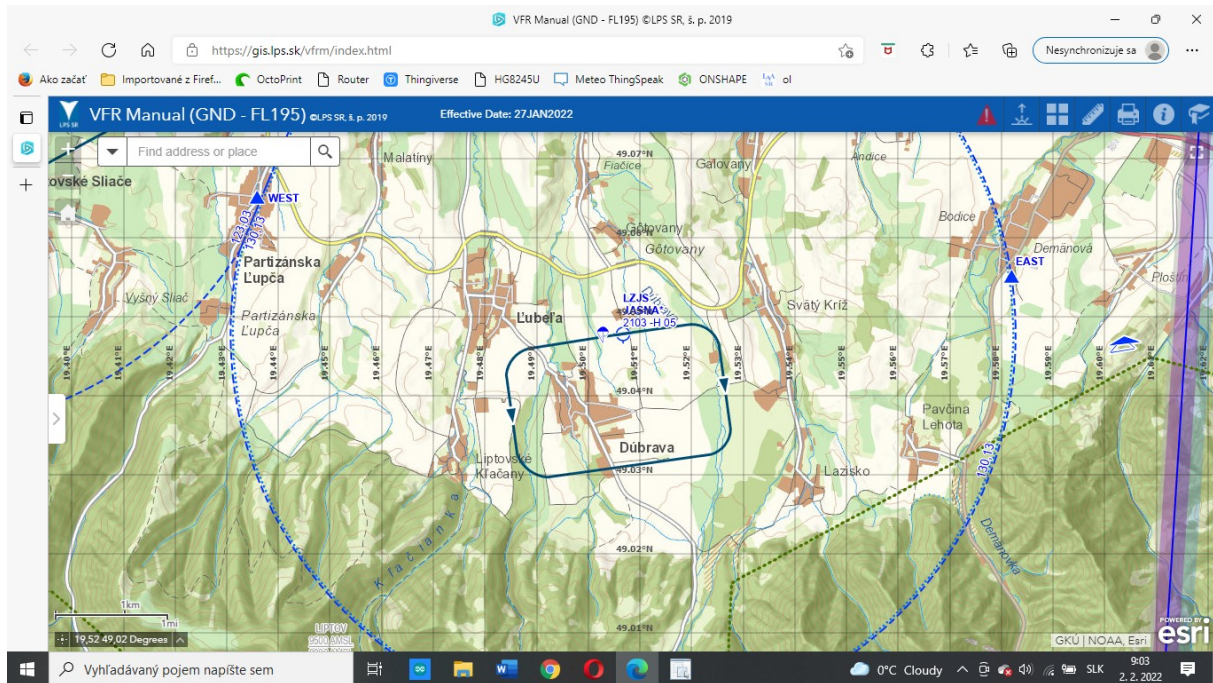
Ukážka úvodnej strany VFR Manuálu:

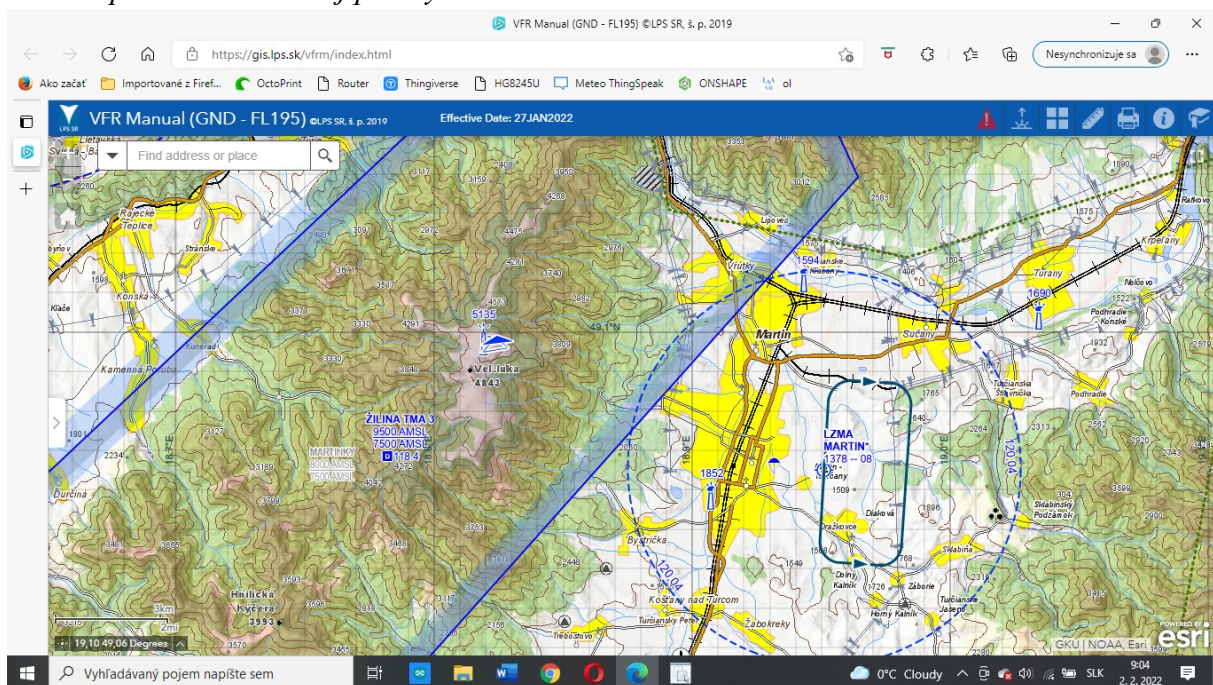
Tu máme možnosť vidieť celý vzdušný priestor SR s jednotlivými CTR, TMA, LZR, atď... Je možné si časť mapy vytlačiť v požadovanom rozlíšení, zvoliť rôzne mapové podklady, ale aj

konkrétne informácie pre daný priestor. V takto zvolenom priestore máte k dispozícii aj popis vertikálnych hraníc priestoru, frekvencie, obmedzenia a pod..

Ukážka priestoru letiska Ružomberok:

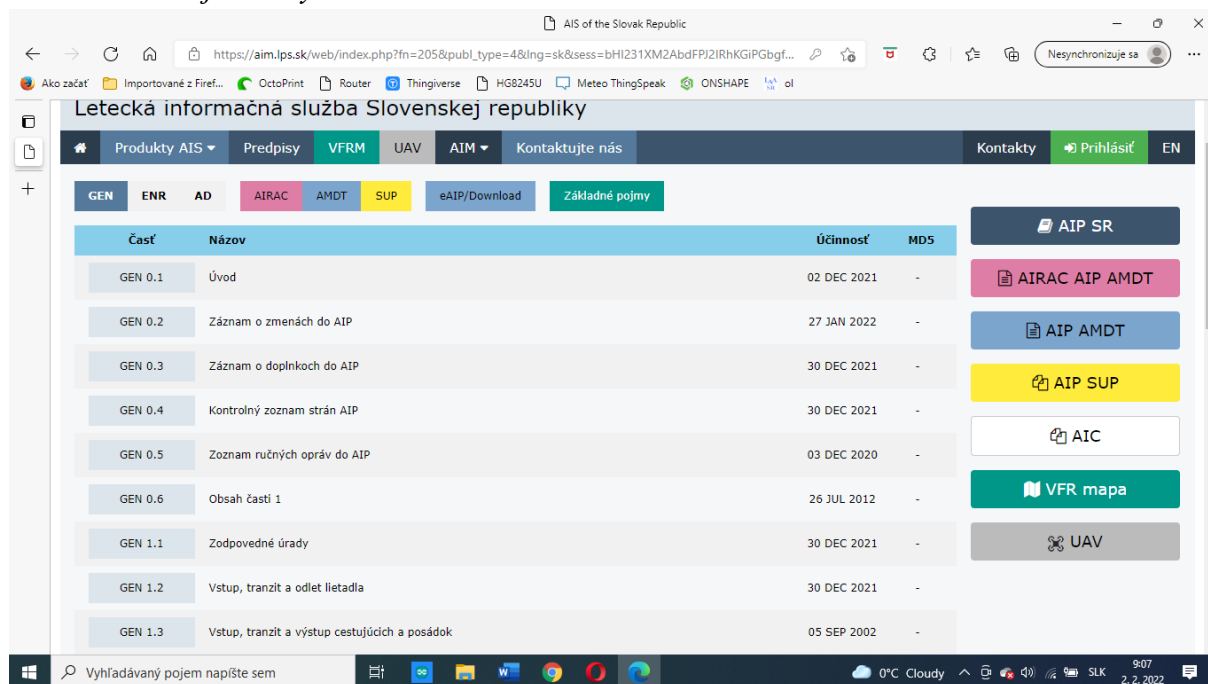
Ukážka priestoru vzletovej plochy Martinské hole a letisko v Martine:

Užitočná je stránka Leteckých prevádzkových služieb - LPS š.p. [AIP SR – Letová informačná príručka SR](#), kde sú v častiach GEN (všeobecné informácie), ENR (trate), AD

(letiská) zhrnuté všetky legislatívne a praktické informácie potrebné pre naplánovanie a vykonanie letu. Najdôležitejšie informácie pre lietanie s našimi LŠZ sú v časti ENR.

Ukážka úvodnej stránky AIP

The screenshot shows the website 'AIS of the Slovak Republic' with the title 'Letecká informačná služba Slovenskej republiky'. The main navigation bar includes 'Produkty AIS', 'Predpisy', 'VFRM', 'UAV', 'AIM', 'Kontaktujte nás', 'Kontakty', 'Prihlásiť', and 'EN'. Below the navigation, there are tabs for 'GEN', 'ENR', 'AD', 'AIRAC', 'AMDT', 'SUP', 'eAIP/Download', and 'Základné pojmy'. The main content area features a table with columns 'Časť', 'Názov', 'Účinnosť', and 'MDS'. To the right of the table are buttons for 'AIP SR', 'AIRAC AIP AMDT', 'AIP AMDT', 'AIP SUP', 'AIC', 'VFR mapa', and 'UAV'. The table lists various sections of the AIP, including 'Úvod', 'Záznam o zmenách do AIP', 'Záznam o doplnkoch do AIP', 'Kontrolný zoznam strán AIP', 'Zoznam ručných opráv do AIP', 'Obsah časti 1', 'Zodpovedné úrady', 'Vstup, tranzit a odlet lietadla', and 'Vstup, tranzit a výstup cestujúcich a posádok'.

Časť	Názov	Účinnosť	MDS
GEN 0.1	Úvod	02 DEC 2021	-
GEN 0.2	Záznam o zmenách do AIP	27 JAN 2022	-
GEN 0.3	Záznam o doplnkoch do AIP	30 DEC 2021	-
GEN 0.4	Kontrolný zoznam strán AIP	30 DEC 2021	-
GEN 0.5	Zoznam ručných opráv do AIP	03 DEC 2020	-
GEN 0.6	Obsah časti 1	26 JUL 2012	-
GEN 1.1	Zodpovedné úrady	30 DEC 2021	-
GEN 1.2	Vstup, tranzit a odlet lietadla	30 DEC 2021	-
GEN 1.3	Vstup, tranzit a výstup cestujúcich a posádok	05 SEP 2002	-

Ďalším užitočným nástrojom je zmenová služba do AIP (AIP AMDT), kde sa môžeme včas oboznámiť s plánovanými zmenami, ako sú napríklad zmeny v letových priestoroch, mapách, frekvenciách a pod.

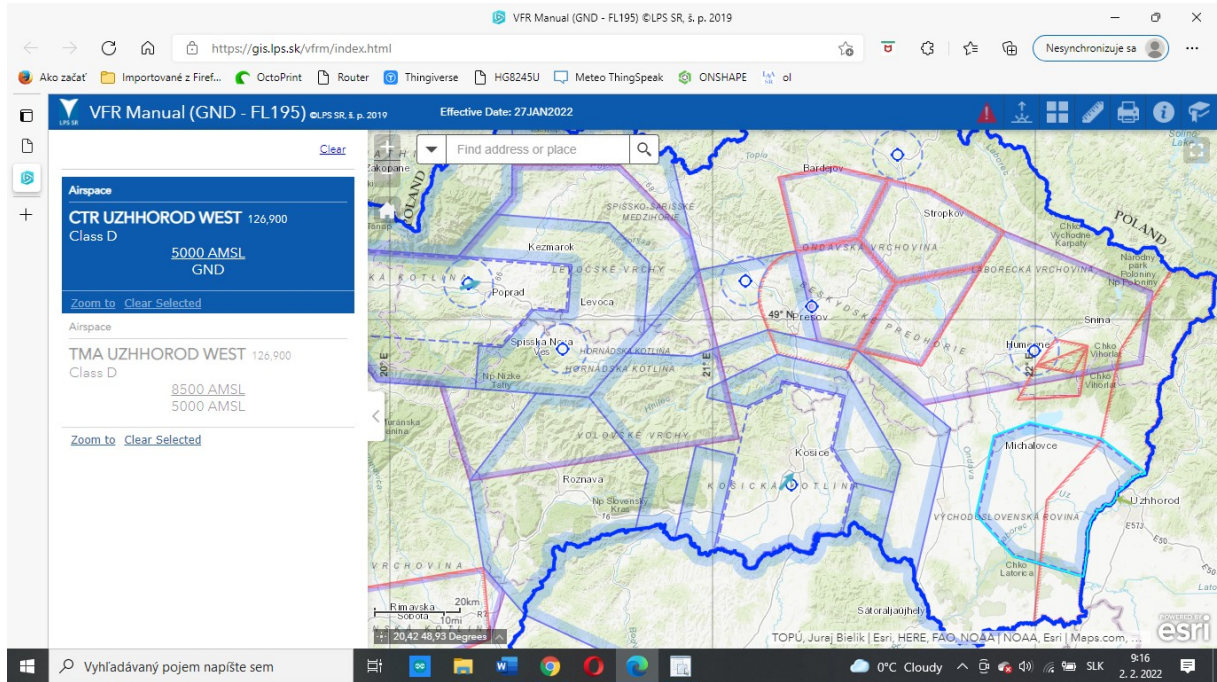
Novinkou je vznik priestorov letiska Užhorod CTR a TMA. Pracovná doba v letnej sezóne je pondelok až piatok 02:00-08:00 a 15:30-21:30 a v zimnej sezóne pondelok až piatok 04:00-10:00 a 14:30-20:30. Tieto údaje sú z AIP SR. Mimo operačných hodín letiska sa príslušná časť vzdušného priestoru vyhlasuje ako LPR55 a zvyšná časť sa mení na priestor triedy G do 8000ft AMSL a nad 8000 ft AMSL na priestor triedy C. Došlo ku malým zmenám aj v iných priestoroch, no sú skôr kozmetické. V každom prípade je potrebné sa oboznámiť s mapou priestoru, v ktorom chcete lietať.

Prepojenie priestorov pre termické lietanie LIPTOV A BESKYDY zatiaľ nebolo dopracované a rokovanie o možnostiach rozšírenia priestoru LIPTOV stále prebieha. Naš návrh bol upravený letiskom Žilina a snáď sa nám to podarí v dohľadnej dobe dotiahnuť.

Pre rok 2022 zatiaľ nevyšla nová mapa ICAO 1:500 000. Pravidelne tieto mapy vychádzajú niekedy okolo marca alebo apríla, podľa toho, ako dôjde k schváleniu všetkých informácií, ktoré na mape majú byť zobrazené.

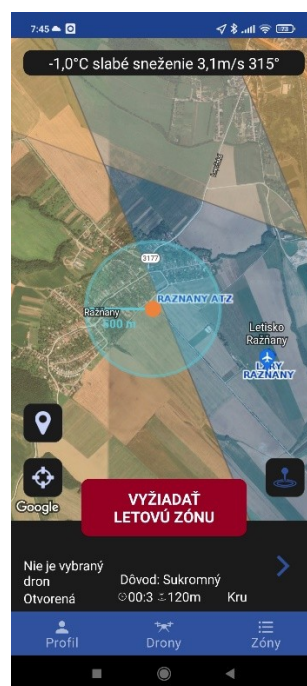
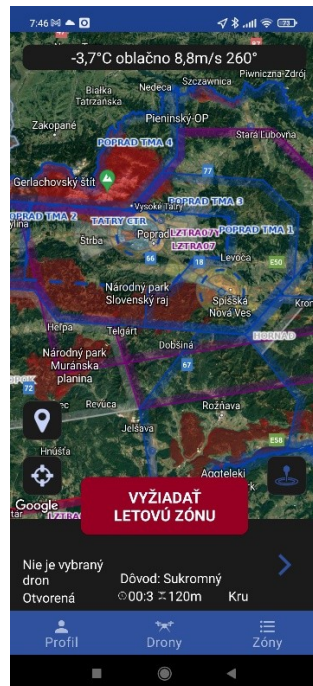
Slovenskú mapu ICAO je možné objednať tu <https://www.pilot-store.sk/sk/> alebo tu <https://www.pilotshop.cz/mapy-a-dokumentace/letecke-databaze-atlasy/>

Aktuálne východ SR vyzerá takto:

Je potrebné sa oboznámiť s priestormi CTR a TMA Užhorod West, ktoré sú od zeme až do 8500 ft AMSL! Doba činnosti je uvedená v AIP SR.

Ďalšou užitočnou aplikáciou pre plánovanie letania môže byť aplikácia „Mám dron“ <https://mamdron.sk/> ktorá je dostupná zadarmo pre mobilné zariadenia. Po registrácii máte k dispozícii aktuálnu mapu s priestormi s tým, že sa Vám zobrazuje aj aktuálny stav počasia v hornom riadku pre lokalitu, ktorú si dáte do centra obrazovky.

Smernice

Smernice, podľa ktorých ideme, sú naďalej tie pôvodné. Aktuálne je zostavená pracovná skupina na Ministerstve dopravy, ktorá pripravuje nový letecký zákon. V ňom by už mala byť schválená lekárska prehliadka pre všetky naše LŠZ tak, aby mohla byť vykonávaná všeobecným lekárom v rozsahu prehliadky pre vodičské oprávnenie motorových vozidiel kategórie B.

Ďalším závažným problémom je vyhláška MDaV SR o osobitých letiskách, ktorú nájdete tu: <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2020-28>

Je avizovaná aktualizácia aj tejto vyhlášky tak, aby nadväzovala na nový letecký zákon.

Nehody 2021

Oficiálna štatistika LAA hovorí o 2 nehodách za rok 2021, ale je mi jasné, že realita až taká svetlá nebude a je to tak, že informácie o nehode sú nahlásené len vtedy, ak sa to prevalí, alebo ak je vážne zranená osoba a je potrebná asistancia ďalších záchranných zložiek. Záverečné správy z vyšetrovania ešte nie sú zverejnené na stránke Leteckého a námorného vyšetrovacieho útvaru.

Celkový zoznam leteckých nehôd v SR nájdete na stránke:

[Letecký a námorný vyšetrovací útvar \(mindop.sk\)](#)

Hlásenie udalosti v civilnom letectve

O vzniku každej leteckej udalosti sú subjekty civilného letectva povinné podať hlásenie. Hlásenie sa predkladá Ministerstvu dopravy a výstavby Slovenskej republiky.

Podrobnejšie informácie nájdete v nasledujúcich odkazoch:

<http://nsat.sk/hlasenie-udalosti-v-civilnom-letectve/>

<https://www.mindop.sk/ministerstvo-1/doprava-3/letecky-a-namorny-vysetrovaci-utvar/system-ohlasovania-udalosti/hlasenie-udalosti-v-civilnom-letectve-povinne-ohlasovanie-accident-incident-data-reporting/hlasenie-udalosti-zapisovatelny-formular-format-rtf-pdf>

Hlásenie je možné vyplniť online alebo stiahnuť si tlačivo, vyplniť a zaslať na:

LETECKÝ A NÁMORNÝ VYŠETROVACÍ ÚTVAR Námestie slobody 6, P.O.BOX 100 810 05
Bratislava Slovenská republika, E-mail: vysetrovanie@mindop.sk, Fax: +421 2 5273 1442

Výcvik

Po tom, ako sme v minulom roku nemali v poverení LAA uvedený výcvik a riešili sme za akých podmienok a ako by sme ho mohli vykonávať (bol to problém všetkých poverených organizácií), prišiel s riešením dopravný úrad, ktorý vydal 14.6.2021 dokument „Podmienky prevádzky LŠZ na území SR“, ktorým nám vykonávanie výcviku povolil.

Veľký dôraz je potrebné zamerať najmä na používanie aktuálnych tlačív, ktoré sťahujete priamo zo stránky LAA SR a ich vyplňanie. Pri výcviku sa treba zamerať na čo najkvalitnejšie vysvetlenie jednotlivých prvkov pilotáže, objasnenie cieľu konkrétneho letu a následne rozbor letu. Je žiadúce sa ešte pred letom uistiť, či pilotný žiak pochopil, čo má počas letu robiť a ako má postupovať v prípade problémov.

Hodnotenie výcviku robiť objektívne! Je dosť ťažko uveriteľné, ak 6 ľudí, ktorí sú v jednom kurze, má od hora dole samé jednotky a u podpisov je zrejmé, že sa celé vyhodnotenie urobilo v priebehu troch minút naraz a nie priebežne počas výcviku, ako to správne má byť. Pri audite je kontrola dokumentácie základ a ťažko sa potom odpovedá na niektoré otázky audítorov dopravného úradu.

Praktická časť výcviku - v smerniciach sú uvádzané minimálne počty cvičení. Ak niekto základný počet nezvládne, neznamená to, že sa nemôže naučiť lietať, ale znamená to, že potrebuje niečo lepšie vysvetliť, ukázať... Nikde nie je napísané, že jeho výcvik má trvať 5 dní! Výcvik má byť taký, aby po ukončení kurzu zvládol samostatné lietanie s relatívne vysokou mierou bezpečnosti.

Mnohí z Vás pri vypisovaní záznamov o výcviku nevyplnia reálny počet štartov / letov v 3. stĺpci. Prosím, dávajte si na to pozor a uvádzajte reálny počet letov každého žiaka v kurze.

Testy na teoretické preskúšanie žiakov vo výcvikových strediskách

Na stránke <https://www.laa.sk/testy/> budeme priebežne aktualizovať otázky z jednotlivých oblastí výcviku. Odborné otázky z konštrukcie a aerodynamiky nám za jednotlivé zväzy neboli dodané v termíne a preto neboli ešte spracované. Preto máme v online testoch otázky skôr všeobecného charakteru. Ak si budete chcieť stiahnuť, respektíve vytlačiť celý súbor otázok z nejakej oblasti, napríklad z navigácie, stačí ak si kliknete na odkaz napr. „Otázky z navigácie“ a spustíte test. V spodnej časti, pod všetkými otázkami je ikona vlajky na ukončenie testu aj bez odpovedí. Po kliknutí na ikonu sa test vyhodnotí a zobrazia sa všetky otázky aj s odpoveďami, ktoré sa dajú potom označiť vytlačiť ako výber zo stránky. Minimálna úspešnosť pre splnenie teoretického preskúšania je 80 %. Každá otázka bude štandardne hodnotená jedným bodom. Z navigácie, meteorológie, predpisov, stavby a konštrukcie a aerodynamiky bude v teste po 8 otázok a zo zdravotvedy bude v teste 5 otázok. Celkovo tak bude v teste 45 otázok. Žiak tak môže získať max. 45 bodov. Minimálny počet bodov pre úspešné vykonanie skúšky je 36, čo zodpovedá 80 % úspešnosti. Test sa bude vykonávať online a vyhodnotenie bude mať LAA okamžite k dispozícii. Zatiaľ si písomne žiakov na lietanie preskúšate z časti „Aerodynamika druhu LŠZ“ (8 otázok) a „Stavba a konštrukcia druhu LŠZ“ (8 otázok). Tieto súbory otázok si skompletizujú jednotlivé zväzy

a schvália ich hlavní inšpektori. Schválený súbor otázok zašlú mailom na mailovú adresu rlp@laa.sk. Vyhodnotenie tejto písomnej časti sa bude hodnotiť rovnako, ako u online časti. Úspešnosť musí byť minimálne 80 %. Budeme sa snažiť doplniť otázky, ktoré dostaneme od zväzov do online testov tak, aby sme mohli celé teoretické preskúšanie robiť elektronicky, čím aj Vám odpadne aspoň kúsok papierovania. Testy budú prístupné na stránke stále aby žiaci mali možnosť učiť sa priebežne.

Letecký zákon

Odporúčam preštudovať si aktuálne znenie leteckého zákona, ktorý sa zobrazí po kliknutí na nasledujúci odkaz: <https://www.zakonypreludi.sk/zz/1998-143>

Zamerajte sa aj na § 53 priestupky a sankcie, keď už pilot niečo porušuje, mal by vedieť, čo mu za to hrozí!!!

Ako som už spomenul v predošlých bodoch, momentálne sa pripravuje nový letecký zákon. Do parlamentu by mal ísť už začiatkom roku 2022. Je otázne, či sa to podarí, ale tlak na to je. Na pripomienkovaní sa zúčastňujeme a budeme Vás informovať, keď bude nový letecký zákon schválený.

Sťažnosti

V roku 2021 máme evidovaných opäť viac sťažností, ako v uplynulých rokoch. Jednalo sa najmä o sťažnosti na lietanie nad obývanými oblasťami. Riešili sme sťažnosti občanov, ale aj zástupcov obcí (starostov) na pravidelné porušovanie pravidiel lietania. V týchto prípadoch sa snažíme situáciu upokojiť a ak vieme o koho ide, dohovoriť mu tak, aby sa situácia objasnila a obe strany sa dohodli.

Pre lietanie v chránených územiach sú stanovené taktiež prísne pravidlá a preto je potrebné poznať jednako zákon o ochrane prírody a krajiny, ale aj návštevné poriadky jednotlivých parkov.

Zákon o ochrane prírody a krajiny: <https://www.epi.sk/zz/2002-543>

Časti, ktoré sa priamo dotýkajú lietania:

(2) Na území, na ktorom platí tretí stupeň ochrany, sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody na

- a) vykonávanie činností uvedených v § 13 ods. 2 písm. a), c) až e), i), j), l), m), o) a p),
- b) umiestnenie informačného, reklamného alebo propagačného zariadenia,⁵¹⁾ ako aj akéhokoľvek iného reklamného alebo propagačného pútača, alebo tabule,
- c) aplikáciu chemických látok a hnojív, najmä pesticídov, herbicídov, toxických látok, priemyselných hnojív, digestátov a silážnych štiav pri poľnohospodárskej, lesohospodárskej a inej činnosti,
- d) **let lietadlom alebo lietajúcim športovým zariadením, najmä klzákom,⁵⁷⁾ ktorých výška letu je menšia ako 300 m nad najvyššou prekážkou v okruhu 600 m od lietadla alebo lietajúceho športového zariadenia,**
- e) osvetlenie bežeckej trate, lyžiarskej trate a športového areálu mimo uzavretých stavieb,
- f) vykonávanie technických geologických prác,
- g) umiestnenie stavby s výnimkou stavieb, na ktoré sa vyžaduje rozhodnutie o umiestnení stavby,^{57a)}
- h) vykonávanie terénnych úprav, najmä výkopov a násypov, ktorými dochádza k narušeniu pôdneho krytu alebo materskej horniny, ak sa na ich vykonanie nevyžaduje povolenie podľa

osobitného predpisu,^{57b)}

i) vnadenie alebo prikrmovanie zveri okrem prikrmovania senom, letninou a trávnu alebo d'atelinotrávnu silážou.

Štvrtý a piaty stupeň ochrany je na tom rovnako!!!

§ 90, 91,92 hovorí o sankciách za porušenie zákona č.545/2002 Z.z.

Táto časť je určená len pre inštruktorov a inšpektorov LAA SR!!!

Test inštruktorov a inšpektorov pre rok 2022:

Po kliknutí na link <https://www.laa.sk/skolenie-OP-test/> sa Vám zobrazí stránka, kde nájdete test, ktorý je súčasťou školenia odborného personálu.

Vyplňte požadované údaje a spustite test!!!

Na vypracovanie testu máte 30 minút. V tomto roku môžete testy opakovať (posledný zaevidovaný test sa bude počítať), až kým nedosiahnete úspešnosť minimálne 80%. V budúcnosti bude počet pokusov limitovaný. Všetky Vami urobené testy budú vyhodnotené a uložené.

Čestné vyhlásenie

Ak ste ukončili test s minimálnou úspešnosťou 80%, vytlačte si čestné vyhlásenie nachádzajúce sa na konci tohto dokumentu (alebo na stránke LAA), ktoré vyplňte a zašlite na sekretariát buď v písomnej podobe alebo elektronicky (fotokópiu, scan – stačí v odteňoch šedej 150dpi, čo najmenšia čitateľná veľkosť) a to na emailovú adresu sekretariat@laa.sk

Prajem príjemné a úspešné opakovanie znalostí a do ďalšej sezóny len samé krásne zážitky pri lietaní a vzdelávaní nových členov LAA.

RLP LAA SR

ČESTNÉ VYHLÁSENIE
O OBOZNÁMENÍ SA SO ŠKOLENÍM ODBORNÉHO
PERSONÁLU 2022

(pre účel evidencie LAA SR)

Ja, dolu podpísaný .....

trvale bytom .....

čestne vyhlasujem,

že som sa oboznámil so zaslanými materiálmi, ktoré sú obsiahnuté v školení odborného personálu LAA SK a som si vedomý možných následkov v prípade, že sa nebudem riadiť platnými zákonmi a predpismi.

V ..... dňa .....

.....

vlastnoručný podpis